

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Závěrečná zpráva přijatá na setkání vědců „Věda mezi válkou a mírem”

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 29 (1984), No. 3, 121--122

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138618>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1984

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

přijatá na zájmovém setkání vědců „Věda mezi válkou a mírem“, jež se konalo 24. a 25. června 1983 v rámci Světového shromáždění za mír a život, proti jaderné válce.

Setkání vědců dospělo k těmto závěrům:

1. Zúčastnění vědci z nejrůznějších vědních oborů z 49 zemí, zastánci různých politických názorů a náboženského přesvědčení, prohlašují, že za nejdůležitější úkol vědců celého světa považují spojit své úsilí a zabránit použití zbraní hromadného ničení — zabránit konečně katastrofě celé lidské civilizace — a účastnit se mírového hnutí za zmrazení nukleárních zbraní a kampaně Spojených národů za odzbrojení.

2. Nové akutní nebezpečí vypuknutí nukleární války by mohlo vzniknout plánovaným rozmístěním nové generace amerických střel středního doletu, obzvláště možným selháním elektronických systémů.

3. V nejrůznějších odvětvích vědy bylo dokázáno, že nukleární válka by nevyhnutelně ve svých důsledcích znamenala konec lidstva, konec přírody, konec veškerého života na této planetě. Proto vědci považují militaristickou myšlenku, že by některá ze zúčastněných stran mohla v nukleární válce zvítězit, za zcela scestnou. Rovněž mylné a absurdní je věřit v možnost omezené jaderné války. — Proto se obracejí k vládám zemí, vlastnicích jaderné zbraně, aby respektovaly závěry, k nimž dospěli vědci v otázce hrozby nukleární války a aby učinily vše pro to, aby nukleární energie byla používána výhradně pro mírové účely, pro blaho lidstva. Prohlašují, že skutečným úkolem vědy a vědců je budovat, nikoli ničit.

4. Doporučují vládám států, aby přikládaly větší váhu mezinárodnímu právu a podpořily rezoluci Valného shromáždění Spojených národů, jež prohlašuje, že každý stát, který by použil jaderných zbraní jako první v „preventivních“ či „obránných“ akcích, by se dopustil nejtěžšího zločinu proti lidstvu, který nelze nijak ospravedlnit. Doporučili všem vládám, aby plnily mezinárodní smlouvy zakazující chemické a bakteriologické zbraně a snížily obrovské smrtonosné zásoby vojenských chemických prostředků.

5. Upozorňují na to, že nová etapa zbrojení spolu s růstem vojensko-průmyslového komplexu a úlohy militarismu ve vnitřní a zahraniční politice zvyšují nedůvěru mezi národy, zvláště mezi státy s rozdílnými společenskými systémy a ohrožují mezinárodní stabilitu. Vyzývají nejvyšší představitele, vlády a parlamenty států vlastnicích jaderné zbraně, aby snížili nebezpečí vypuknutí jaderného konfliktu mezinárodním jednáním o omezení jaderného zbrojení a o postupném odzbrojení na základě principu stejné

bezpečnosti. Zejména plány na vývoj nových strategických jaderných zbraní a přípravy na rozmístění nových jaderných zbraní v západní Evropě vytvářejí celosvětové nebezpečí, jaké dosud nemá obdoby.

6. Považují boj za mír a mírové soužití států s rozdílným společenským zřízením za nejnaléhavější globální problém lidstva. Horečné zbrojení odčerpává obrovské ekonomické hodnoty, lidské úsilí a tak rozhodně oddaluje možnosti řešení problémů, které lidstvu vznikají a jsou nejnaléhavější ve třetím světě. Pouze v míru je možné řešit další naléhavé globální problémy jako jsou chudoba, negramotnost a choroby, zachování zdravého životního prostředí pro všechny vzájemně se podmiňující formy života na Zemi, zajištění potravin a potřebných surovinových zdrojů pro lidstvo a problémy spojené s kulturním, hospodářským, vědeckým a technologickým rozvojem společnosti. Boj za mír je úzce spojen s bojem za demokracii a lidská práva. Právo jednotlivce, národů a států na život v míru musí být v této souvislosti považováno za nejvýznamnější základní lidské právo. Boj za mír je také těsně spojen s bojem za společenský pokrok, hospodářské a sociální požadavky pracujících lidí na celém světě, s bojem za právo na rozvoj a Nový ekonomický řád a za národní osvobození.

7. Účastníci setkání proto navrhují, aby vědci – zastánci nejrůznějších mírových koncepcí a teorií soustředili svou pozornost na to, co sjednocuje zastávce míru na celém světě – na snahu o odvrácení hrozby jaderné války a přednostně na okamžité zmrazení všech jaderných zbraní jako na krok k dosažení všeobecného a úplného odzbrojení.

8. Účastníci setkání navrhují svolat Světový kongres vědců proti válce a zbrojení.

9. Navrhují vytvořit v jednotlivých státech národní výbory vědců za mír, v nichž budou bojovat proti válce společně vědci z oboru přírodních, technických a společenských věd.

10. Účastníci apelují na morální odpovědnost všech vědců světa, aby se zapojili do boje za mír, proti nebezpečí nukleární války. Tato odpovědnost vyplývá ze vztahu vědce k životu a lidstvu a vyžaduje také, aby vedl a vychovával mladou vědeckou generaci ke stejné odpovědnosti. Vědci mohou významně přispět k tomu, aby si lidé lépe uvědomili rizika a potenciální důsledky zbrojení, zejména jaderného zbrojení.

11. Účastníci setkání považují rozvoj široké mezinárodní spolupráce ve výzkumu problémů zajištění míru a odvrácení jaderné války za otázku životního významu. Doporučují, aby UNESCO a všechna mezinárodní vědecká sdružení vědeckých disciplín zařadila výzkum těchto problémů na program jednání příslušných světových kongresů, symposií a konferencí, pokud tak již neučinila – protože jejich řešením by mohla věda přispět k rozvoji mírového soužití.

12. Obracují se na vědce celého světa s naléhavou výzvou, aby ve svých zemích a na mezinárodní úrovni aktivně vystupovali za uvolnění mezinárodního napětí, mírové soužití států s různými společenskými systémy, proti hrozbě jaderné války a za ochranu života, kdekoli a kdykoli je ohrožen.

Předsednictvo ÚV JČSMF projednalo „Zprávu“ dne 15. 11. 1983 a obrací se na všechny členy Jednoty, aby závěry v ní obsažené podporovali.